

LENINA KAROGS

LATVIJAS KOMUNISTIŠKĀ PARTIJAS PREIĻU RAJONA KOMITEJAS UN
PREIĻU RAJONA TAUTAS DEPUTĀTU PADOMES LAIKRAKSTS

IZNAK KOPĀ

1950. GADA 29. MARTA

Nr. 112 (5806)

20.

SEPTEMBRIS

OTRDIENA

1988. GADS

Maksa 3 kap.

Sākusies gatavošanās partijas konferencei

Latvijas KP rajona komitejas kārtējais plēnums, kurš notika 15. septembrī, nolēma, pamatojoties uz PSKP Statūtiem un PSKP Centrālās Komitejas šī gada jūlija Plēnuma lēmumiem, sasaukt partijas Preiļu rajona organizācijas XXII konferenci. Konference notiks 11. un 12. novembrī.

Apstiprināta šāda konferences darba kārtība:

1. Latvijas KP rajona komitejas pārskats (referents — partijas rajona komitejas pirmais sekretārs V. Solovjovs).

2. Latvijas KP rajona organizācijas revīzijas komisijas pārskats (referente — revīzijas komisijas priekšsēdētāja E. Rubene).

3. Latvijas KP Preiļu rajona komitejas vēlēšanas.

4. Latvijas KP Preiļu rajona organizācijas revīzijas komisijas vēlēšanas.

Plēnumā noteikta šāda pārstāvniecības norma: viens delegāts (ar lēmējbalss tiesībām) no 7 PSKP biedriem.

Ar Latvijas KP rajona komitejas plēnuma lēmumu izveidota konferences sagatavošanas komisija un apstiprināts tās sastāvs.

● Gatavojoties partijas rajona organizācijas XXII konferenci, laikraksta «Lenina Karogs» redakcija plāno iepazīstināt lasītājus ar izmaiņām rajonā pēdējo gadu laikā, ar problēmām, kuras nav izdevies atrisināt, ar turpmāk veicamiem uzdevumiem. Aicinām partijas pirmorganizāciju sekretārus, komunistus, visus bezpartijiskos izteikt savas domas par jautājumiem, kuri jūs satrauc, par to, ko rajonā izdevies sasniegt un kas palicis pusceļā, kā arī izteikt savu viedokli par vēlētā orgāna — partijas rajona komitejas — un tās aparāta darbību kopš iepriekšējās konferences. Gaidīsim jūsu vēstules!

Strādājām ar prieku

Noslēdzies piektais — vasaras darba ceturksnis. Laiks, kad svārīga vieta ieradama skolēnu darbaudzināšanai. Piektajā mācību ceturksnī plaši izvērtās darbs ražošanas brigādēs un darba un atpūtas nometnēs. Te skolēniem radās iespēja strādāt kopā ar pieaugušajiem. Audzēkņi labāk iepazīs ar ražošanas organizāciju un tehnoloģiju, ar darba pirmrindnieku sasniegumiem.

Nemot vērā devīzi «Mans darbs ir manas republikas darba sastāvdaļa». Aglonas vidusskolas skolēni tagad ik dienas piedalās kartupeļu novākšanas talkās.

Arī 14. septembra pēcpusdienā 8. a klases kolektīvs izgāja talkā. Šoreiz konkurss — «Kurš

vairāk spainu?». Čakli strādāja visi, bet priekšgalā izvirzījās Igors Golubevs, Aivars Valainis, Neatvalika Māris Miezītis un Ivars Ločs. Meiteni posma priekšgalā gāja Antra Vērđina.

Ar mums kopā strādāja un no «lielajiem» neatpalika arī 5. klases skolēni — Egons Zālans, Guntars Vucāns, Jānis Ungurs.

Bija ko «rauties» mūsu arājam — traktoristam Jāzepam Rubikam. Kartupeļus uz noliktavu nogādāja Jānis Dauksts un Julians Bēkis.

Prieks par padarīto bija visiem.

L. KONECNIJA,

Aglonas vidusskolas skolotāja

● Kolhozā «Zelta vārpa» dara visu, lai novāktu izaudzēto kartupeļu ražu. Rupju pilnas dienas tagad ir ikvienam — arī kartupeļu šķirojamā agregāta vadītājam Jānim Kalnriekstiņam un kartupeļu pagrabā saimniekam Pēterim Siladievīnam (attēlā).
J. SALNAVIESA foto

Kas veicams komjauniešiem

Komjaunatnes rajona komitejas biroja kārtējā sēdē izskatīja šādus jautājumus: rekomendācijas uzņemšanai PSKP biedru rindās: par kolhoza «Sarkanā ausma» komjaunatnes komitejas lomu komjauniešu darba aktivizēšanā; grafiks pārskata un vēlēšanu sapulču organizēšanai Preiļu rajona komjaunatnes organizācijās 1988. gadā; par komjaunatnes rajona komitejas darba plānu oktobrim.

Līdz 15. oktobrim turpināsies konkursskatē, kurā uzvarēs tā komjaunatnes organizācija, kura būs pratusi vislabāk organizēt jauniešu brīvīgu laiku. Vienlaikus starp komjaunatnes organizācijām notiek arī VĻKJS 70. gadadienai veltīts konkurss par labāk organizēto jauniešu vakāru.

I. JOKSTE,

LĻKJS rajona komitejas organizatoriskā darba nodaļas vadītāja vietas izpildītāja

Pārskats

par lauku darbu gaitu rajona saimniecībās līdz 19. septembrim (pēc rajona agrorūpniecības apvienības dispečerdienesta ziņām)

Saimniecība	Novāktais kartupeļu (procentos)	Uzārta zeme (procentos)
Raina	100	29
«Vārkava»	100	27
«Kr. Oktjabrj»	100	23
Dzeržinska	100	21
«Nākotne»	100	13
«Dubna»	100	10
Kirova	100	7
«Rīts»	100	6
Leņina	100	5
«Dzintars»	100	2
«Zelta vārpa»	96	38
«Sark. ausma»	95	13
M. Gorkija	94	26
Oškalna	93	27
Aglonas p. s.	88	9
K. Marksa	84	9
«Sīlkalns»	75	13
Suvorova	75	4
Rudzātu p. s.	73	10
Rušonas p. s.	62	14
RAJONĀ	91	15

Lauku darbus šoruden traucē sarežģīte klimatiskie apstākļi. Jo sevišķas grūtības sagādā tas, ka lauki ir pārlietu mitri. Turklāt vienlaikus jāveic vairāki darbi: jānovāc raža, jāsēj ziemāji, jāpapildina lopbarības krājumi.

Beidzas labākie agrotehniskie termiņi ziemāju sējai. Daudzas saimniecības (Dzeržinska, K. Marksa, Raina kolhozi, «Zelta vārpa» un citas) savus plānus pārsniegušas un tagad turpinā sēt ziemājus virsplanā. Diemžēl ne visur strādā tik nopietni. Atbilstiek kolhozi «Dubna» un «Dzintars», visi trīs sovhozi. Tieši šīs saimniecības šogad bija viszemākā graudaugu raža. Tāpēc vēlreiz gribu atgādināt, ka ziemāji visos iepriekšējos gados ir bijuši ražīgāki par vasārjiem. Tātad to īpašsvars graudaugu kopējā sējplānā būtu jāpalielina līdz 35 — 40 procentiem katrā saimniecībā. Taču šogad ziemāju platības

rajonā aizņēma vidēji mazāk nekā 26 procentus.

Normālos tempos rit kartupeļu novākšana. Par to galvenokārt jāpateicas mūsu rajona skolu palīdzībai un pilsētnieku aktivitātei, kā arī tām saimniecībām, kuras organizē kartupeļu mehānizētu novākšanu. Īpaši to var atļiecināt uz kolhoza «Zelta vārpa», kur arī šī rudens sarežģītajos apstākļos prot efektīvi izmantot kombainus.

Arī kartupeļu novākšanā vērojama visai atšķirīga aina, proti — vienas saimniecības šo darbu jau pabeigušas, citas turpretī jūtam atpauzti. Kartupeļu raža ir samērā zema — rajonā vidēji tikai 115 centneri no hektāra. Kaut cik normāla raža ir vienīgi kolhozagrofīrma «Krasnij Oktjabrj» — 223 centneri no hektāra.

Kāds ir mūsu pašreizējais uzdevums? Novāktie lauki jākultivē un 2 — 3 reizes jānolasa bumbuļi. Var droši apgalvot, ka viena trešā daļa kartupeļu ražas palikusi zem velēnām, jo mitro augšni ar kraļlātītipa mašīnām uzreiz nevarēja izkratīt.

Jāturpina rupjās un sulīgās lopbarības krājumu papildināšana. Katras saimniecības pienākums ir kompensēt no graudiem neiegūtās barības vienības ar zāles lopbarību, jo ir ko vākt. Gandrīz katrā saimniecībā sazēlušī ilggadīgi zālāju atāli, ne visur vēl noplauti graudaugi, kuras cauraugušas un sakoplotušas pasētās ilggedīgās zāles. Jāliek lietā biešu lapas, kuras nekādā gadījumā nedrīkst atstāt postā. Efektīvi jāizmanto AVM agregāti.

Rajona apvienībai «Ražib» vajadzētu operatīvāk strādāt, apkarotot vārvatu laukos, kur nākamgad plānots audzēt linnus un rušīnkultūras.

Bez minētajiem rečzeslokā jāpatur arī citi darbi. Saimniecību agronomisko dienestu uzdevums ir organizēt augšnes lobīšanu un rudens aršanu. Mehānizatoru morālajai un materiālajai stimulešanai jābūt tādiem, lai tā sekme kvalitatīvs paaugstināšanu. Ie kvalitatīvs arums būs galvenais priekšnoteikums labas ražas ieguvei nākamgad.

J. KIVIENIEKS,

rajona agrorūpniecības apvienības galvenais agronoms

● Jau kuro reizi tīrumu un sējēju glābj augseka! Jau tās atklāšanas sākumā daudz sološā augseka tagad ļauj no draudošas nelaimes paglābt visdāsnāko druvu — to, kura tiek kopta pēc intensīvās tehnoloģijas un bez kuras mēs nekādi nevaram iztikt. Tā ievērojami palielina ražas un krasi samazina to atkarību no laika kaprižēm.

Tāču problēma ir šāda — bazas izraisa ekoloģiskie zaudējumi, kas ir saistīti ar apkārtējās vides piesārņošanu. Sevi liek mani trūkumi agrotehnikā, klūdas sējumu apstrādāšanā, pārspīlējumā tehnoloģijas «ķīmiskajā daļā». Piemēram, dažās saimniecībās kviešu graudu analizēs tika atklātas lietoto pesticīdu atliekas. To saturs līmenis marāmi pārsniedza maksimāli pieļaujamās normas.

Indīgās ķīmiskālīas mūsu dieniskajā maizē ir ārkārtīga un, protams, nepieļaujama parādība. To nedrīkst nosiept, noklusēt.

Speciālajā zinātniskajā literatūrā šādu analīžu rezultāti tiek publicēti, taču par to vajadzīgajā mērā diez vai ir informēti saimniecību speciālisti, zemkopības darbuņēmumi.

Turklāt atzīmēsim, ka augstais ķīmizācijas līmenis ievērojami padārdzina labības audzēšanas tehnoloģiju. Ražošanas papildu izmaksas, rēķinot uz vienu intensīvo sējumu hektāru, palielinās par 50 līdz 80 rubļiem. Bet tas nozīmē, ka piemēram, ziemāju audzēšana Kubānas apstākļos atmaksājas tikai tad, ja to ražība nav mazāka par 45 centneriem. Sibīrijas apstākļos graudaugi jāievāc vismaz par 11 līdz 15 centneriem no hektāra vairāk. Šāds pieaugums ne vienmēr tiek sasniegts.

Kā tad novērst ķīmizācijas bīstamās sekas un vienlaikus palētināt produkcijas ražošanu intensīvās tehnoloģijas apstākļos?

Jāpilnveido zonālās tehnoloģijas. Piemērs — resursus taupoša ziemas kviešu audzēšanas intensīvā tehnoloģija. Tās būtība ir tāda, ka galvenais akcents tiek likts nevis uz sējumu mēslojuma un augu ķīmisko aizsardzības līdzekļu normas palielināšanu, bet gan uz agrotehnikas obligātu ievērošanu zinātniski pamatotās augsekas. Ķīmisko preparātu izmantošana tiek samazināta līdz minimumam. Krietna daļa darbu cinā pret nezālēm tiek veikti nevis druvā, bet gan citos augsekas tīrumos.

Zinātnieku galvenais secinājums ir šāds: arī lietojot intensīvās tehnoloģijas un to ķīmizāciju, augseka ir augsti efektīva kā suēcīgs augšnes auglības aizsardzības, resursu taurošanas un zemes ekoloģiskās labklājības nodrošināšanas līdzeklis.

D. SMIRNOVS,
TASS komentētājs

Glābj augseka

70

No komjaunatnes vēstures

Vēstules ir laikmeta dokumenti. Tām, protams, piemīt zināms subjektīvisms. Taču vēstules liecina arī par pašu rakstītāju, iezīmē atsevišķus vaibstus viņa paša un viņa karabiedru sejās un raksturos. Ikvienu partizāna vēstule ir ārkārtīgi nozīmīga ne tikai pati par sevi, bet arī tāpēc, ka, trūkstot citiem datiem, tā nereti ir vienīgā liecība par bojā gājušā cīnītāja gaitām.

Apzināt viņu vēstules ir mūsu pienākums. Godinot šo cilvēku piemīni, mēs šodien publicējam vēstules, kuras raksturo mūsu novadnieku JĀNI MATISĀNU.

ISA BIOGRĀFISKA UZZIŅA

Jānis Matisāns dzimis 1914. gada 29. janvārī Kapiņu pagastā, Revolucionārās kustības dalībnieks, VLKJS biedrs (1940), PSKP biedru kandidāts (?). 1941. gadā — Latvijas PSR Iekšlietu tautas komisariāta Rīgas milicijas pārvaldes vecākais inspektors, evakuācija Gorkijā. No augusta — 201. latviešu strēlnieku divīzijas rezerves bataljonā, 1. atsevišķā latviešu strēlnieku pulka intendanta dienestā. No 1942. gada jūlija gatavojās darbam ienaidnieka aizmugurē. No decembra atradās 12. atsevišķajā latviešu partizānu vienībā. Latvijas partizānu brigādes izlūks un komjaunatnes organizators, komjaunatnes Latgales novada pagrīdes komitejas sekretāra vietnieks. Apbalvots ar II pakāpes Tēviņas kara ordeni. 1944. gada 16. jūnijā no devības dēļ apcietināts Aglonas pagastā. Ieslodzījumā Daugavpils cietumā. Salaspils koncentrācijas nometnē. Rīgas Centrālcietaumā, kur jūlijā nošauts.

Ella Ankupe uz Maskavu
1943. g. 20. jūlijā

Sirsniņš sveiciens!

Loti pateicos par visu, kas tika sūtīts mums, par novēlējumiem un vēstuli. Pielikšu visus savus spēkus, lai viss tiktu izlietots tā, kā ir paredzēts un vajadzīgs.

Tu interesējies par atsūtītajiem biedriem. Ir ļoti priēsi. Dala no viņiem jau bija uzdevumi. Izverās apmierinoši. Sekmes hūs. Vēlāk varēs pazinot par katru atsevišķi, kur katrs un kādu darbu veic. Ja to atlasīti apstākļi, viņu izvietojumu na nodomātām vietām tik ātri nevarēs izdarīt, jo bez zināma pamata un sakariem nav iespējams strādāt — nekādu rezultātu (nebūs), vienīgi ātri no viņiem var

Lielsais Latgales kalējs

● MŪSU NOVADNIEKS JĀNIS MATISĀNS BIJA VIENS NO AKTĪVĀKĀJIEM
KOMJAUNATNES ORGANIZATORIEM, PARTIZĀNU KUSTĪBAS DALĪBNIEKS

tikt valā. Cik būs iespējams, ko varēs darīt, viss būs darīts, lai šī lieta ietu uz priekšu.

Tagad šeit apstākļi pavisam citi, kādi bija līdz 1942. g., kustība ir ļoti grūta, par legalizēšanos nevar būt runas, vienīgi caur sakariem var vest org (anizatorisko) darbu. Pats ļoti labi pazīstu dzimtenes apstākļus. Kādas iespējas ir un ko var darīt, kā darboties; pietiekoši esmu šajos apstākļos pazīstams. Tu biji rakstījis vēstule par cilvēku sadalīšanu Maskavā. Tas ir pilnīgi pareizi, tikai uz papīra. Jo cilvēkam darbu var dot tikai tad, kad viņš var veikt un tieši atbilst savā vietā. Rakstīji par viņu raksturojumiem, tas gan būtu ļoti labi, ja varētu atsūtīt. Varētu redzēt, kas viņi agrāk ir bijuši.

Rakstīji par komj (aunatnes) org (anizācijas) saplūšanu ar partiju, pilnīgi piekritu Tev, ka komj. org. jāprot rast savus sakarus, materiālus utt. Bet lieta tā, ka pēc vietējiem apstākļiem nevarēja to reāli izvest.

Vispirms, kas bija paredzēti priekš komj. org. darba, neatbilda savam uzdevumam. Nevarēja viņus sūtīt tik tālu, kur bija paredzēti. Mēs ar b. Lapinu vairākas reizes bijām runājuši par viņu izvietojumu darba rajonos, bet tas nekā pozitīva neveva, jo mēs no viņiem drīz būtu tikuši

valā, un es nezinu, kas vēl ar viņiem būtu noticis. Pārējie komj. (aunieši), kas bija kopā ar mums nākuši no M (askavas), ir iesaistīti komj. darbā, tāpat kā agrāk, cik bija iespējams, strādāja komj. org. darbu.

Esmu iepazinies ar b. Kirilu. Informēju viņu par darba iespējām un stāvokli dzimtenē. Iešif-rējām par veikto komj. org. darbu L (atvijā).

Ņemot vērā vietējos apstākļus, b. Kirils par strauju ķeras pie lielām lietām, cik es zinu un pazīstu apstākļus, jo ir tādas reizes bijušas, kad es nodzīvoju pļecas nedēļas dzimtenē un re-

raujoties kā siena laikā, viņš ir varen iepriecināts par Tevi. Tu jau visu dari apdomīgi, nekad nepalaidīsi tādas numurus kā Smilts.

Turpmāk nebūs sarežģījumu un neskaidribu komj (aunatnes) darbinieku vadībā un tiesībās, jo mani iecēla par Sp (roga) palīgu, un neviens komandieris vairs nevarēs atsaukties, ka tas un tas nav nācis no линии командования (pa pavēlniecības līniju). Norādījumus komj. darbā parakstīs arī b. Sp (roģis) — tāpat tie būs stingri izpildāmi. Sūtīju Tev tabaku raibā tabakas makā. Vai saņēmi? Tu gan

jas iecirkņa priekšnieku. No mūsu pusēs zaudējumu nav.

No Bukmuižas pag (asta) mobilizēti visi zirgi, kuri aizbrauca uz Dagdu karaspēka pārvešanai. Pa šoseju Daugavpils — Rēzekne — Ludza notiek liela satiksme, pārved karaspēku uz Ludzas un Skaunes pusēm. Pēc iedzīvotāju ziņojumiem, karaspēks grupējas iešanai uz partizāniem. Gadā arī stāv vācieši.

3. vienības izlūku komandieris
Muzikantiks,

PUBLIKĀCIJA MINĒTAS PERSONAS

Ella Ankupe — LLKJS CK sekretāre kadru lietās, Latvijas partizānu kustības stāba priekšnieka palīdze komjaunatnes lietās.
«Kirils» — Kārļa Ābolina segvārds. 1943. gada martā viņš tika kooptēts LLKJS CK kā sekretārs militāros jautājumos, jūnijā ar izpletni nolaidās Osvejas partizānu novadā, nodarbojās ar pagrīdes komjaunatnes darbu organizēšanu okupētajā Latvijā.

Lapins — Antonijs Buņga.

«Emīls Pētersons» — Jāņa Matīšana segvārds.

Ernests Ameriks — 1941. g. LKP CK sekretārs, piedalījās Latvijas partizānu kustības organizēšanas un vadīšanas darbā (1942. gada septembrī — oktobrī) apmeklējot Latvijas partizānu brigādes stābu Osvejas partizānu novadā).

Smilts — Alberts Prostaks, 1940. gada 15. aprīlī ar izpletni nolaidās Osvejas partizānu novadā. Latvijas partizānu brigādes 3. vienībā darbojās kā LKP operatīvās grupas pilnvarotais. Drīz devās uz Daugavpili, LLKJS Daugavpils apriņķa pagrīdes komitejas sekretārs. Jūnijā nodevības dēļ apcietināts (atsaudoties tika ievainots). Tika ieslodzīts Daugavpils cietumā, kur drīzumā nobendēts.

Artūrs Sproģis — 1943. l. — 1944. X Latvijas partizānu kustības stāba priekšnieks, pulkvedis.

Boriss Sadovskis — 1942. g. decembrī devās uz Osvejas partizānu novadu ar LKP CK operatīvo grupu.

Ivans Muzikantiks — 1943. gada 22. jūnijā ar izpletni nolaidās Osvejas partizānu novadā. Bija Latvijas partizānu brigādes 3. vienības izlūku komandieris, no decembra — 3. vienības komisārs, tad komandieris.

Vilhelms Rūdolfs Laivins — 1942. gada decembrī kā LKP CK pārstāvis ar atsevišķo latviešu partizānu vienību devās uz Osvejas partizānu novadu, 1943. III — IX Latvijas partizānu brigādes komandieris.

Publikāciju sagatavoja
V. ROMANOVSKIS

REDAKCIJAS PIEZĪME.

Tekstā doti precizējumi vai paskaidrojumi, kas palīdz labāk izprast tekstu. Tie likti iekavās.

Domu apmaiņai

Kādas govīs turēt?

No gada gadā lauksaimniecības ražotā produkcija palielinās, taču šo kāpinājumu vēl arvien apsteidz patērētāja pieauguma temps. Mūsu veikalos rindās pēc lopkopības produkcijas tikai pagarinās.

Daži no lauksaimniekiem uzskata, ka Latvijas brūnā govīs vajadzīgo produkciju nespēj dot un ka ar steigu jāievieš kāda augstāk iekopta šķirne. Citi konsekventi turas pie Latvijas brūnās kā vietējiem apstākļiem vispiemērotākās šķirnes. Taču atcerēsimies: kādreiz Latvijā audzēja vietējās sarkanraibās govīs, kas bija piemērotas torēzījiem apstākļiem, jo iztika ar pieticīgu lopbarības bāzi. Kad barības ražošanu uzlaboja, sarkanraibās nebija spējīgas to efektīvi izmantot. Tad izvirzījās prasība ievest no citas valsts produktīvāku šķirni.

Dzīve rādīja, ka visa ganāmpulka nomaina ar jaunu, importētu šķirni nav vajadzīga, tāpēc ievēda tikai vaislas buļļus. Sākumā Angelnas, vēlāk — Dāņu sarkanos, un ar tiem jau ceturtaajā paaudzē ieguva jaunu tīršķirni. Pamatā tai palika vietējo govju izturība, bet klāt nāca Dāņu sarkanās šķirnes paaugstinātā produktivitāte. So jauno gotiņu nosauca par Latvijas brūno (LB).

Barības bāze, kā jau minēju, bija uzlabota un atbilda jaunās šķirnes prasībām. Paaugstinātos

izslaukumus varēja nodot pienotavās, lielu daļu iegūtā sviesta eksportēja. Lopkopība kļuva par spēcīgu balstu torēzējās pašfinansēšanas apstākļos.

Patlaban daudzās mūsu saimniecībās lopbarības bāze noslīdējusi zemā līmenī un augsti produktīviem lopiem bieži vien nav piemērota. Tie sāk sirt, un speciālistiem arvien biežāk nākas kerties pie izbrāķēšanas. Par dominējošiem paliek vidējās produktivitātes pārstāvji. Lūk, tas arī nosaka šķirnes vērtīgo īpašību pasliktināšanos un daļēji arī vidējā laktāciju skaita samazināšanos. Situācija prasa steidzamu lopbarības bāzes uzlabošanu.

Manuprāt, vēl ilgi konkrētiem apstākļiem piemērotas būs Latvijas brūnās govīs. Protams, labākajās saimniecībās lopbarības bāzi uzlabos straujāk, tāpēc vietā ir doma par nepieciešamību ieviest produktīvāku šķirni. Pieredze rāda, ka ganāmpulka importēšana nav vajadzīga, ļoti labi varam lietot to pašu metodiku, kādu izmantojam, veidojot Latvijas brūnās. Tad arī mūsu republikā būtu divas pašu šķirnes ar atšķirīgu produktivitāti. Tas dos iespēju efektīvāk izmantot atšķirīgo lopbarības bāzi.

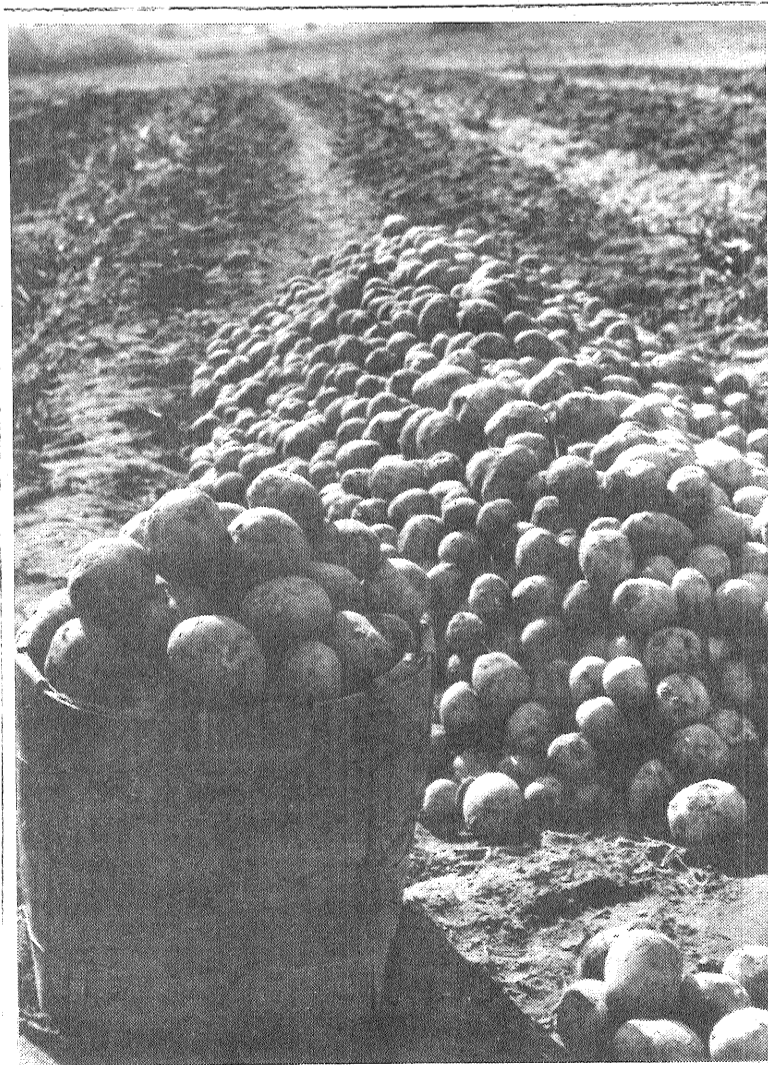
Igaunijā un Lietuvā visu laiku izmanto brūnos un melnrāibos lopus. Dānijā atkarībā no

barības bāzes un saimniecības virziena izmanto četras, Zviedrijā — trīs šķirnes. Šī dažādība atļāvusi konkrētiem apstākļiem pielāgot vispiemērotākos lopus un krasi palielināt lopkopības kopējo produktivitāti. Kāpēc lai mēs to nedarītu?

Starp atsevišķiem republikas novadiem un pat saimniecībām vienmēr pastāvēs atšķirīgi dabas un saimnieciskie apstākļi, līdz ar to ir dažādi nosacījumi lopbarības bāzes veidošanai. Ar to jāreķinās, bet nopietni jāstrādā pie lopbarības ražošanas attīstīšanas — visur un visiem. Mūsu brūnās govīs tiks nodrošinātas ar pilnvērtīgu barību, ja ziemā tās struktūru veidos 45 procenti zāles lopbarība, 20 procenti puscukurbietes un kartupeļi un 35 procenti spēkbarība — auzu, pākšaugu un raūsu sēklu milti. bet vasarā — 80 — 90 procenti laba zaļbarība un 10 — 20 procenti spēkbarība (miežu milti). Ir vajadzīga laba ēriba, zināšanas, arī nelieli naudas līdzekļi, tad vajadzīgo varēs sasniegt. Bet to taču tik ļoti gaida piena produktu pārētāji. Pašfinansēšanas apstākļos tas ir ekonomiski izdevīgs saimniekošanas veids.

E. SOVERS.

Latvijas PSR Nopelniem bagātais agronoms
(No Madonas rajona laikraksta «Stars»)

Kartupeļu laiks.

K. GAILUMA foto

Stāstām par novadniekiem

Līdzcilvēku sāpi izsāpot

● Šogad pāiet 45 gadi, kopš fašistu nāves noietnē gājis bojā pazīstamais Latgales kultūras darbinieks ALOIZS BROKS.

Aloizs Broks ir dzimis 1898. gadā Varakļānu pagasta Siliniekos. Pēc pagasta skolas un Rēzeknes tirdzniecības skolas pabeigšanas 1916. gadā viņš iestājās Pēterpils katoļu garīgajā seminārā. Kad tas pārtrauca darbu, Broks 1919. gada turpināja mācības Viļņā, bet 1920. gadā pārcēlās uz tikko atklāto Aglonas katoļu garīgo semināru, kuru pabeidza nākamajā gadā. Turpat Aglonā pirmais latviešu bīskaps Antonijs Springovičs viņu iesvētīja par priesteri.

1921. gada rudenī Broks devās uz augstākās teoloģijas studijām Viņē, kur 1925. gadā viņš pirmais no latgaliešiem ieguva teoloģijas doktora grādu. Atgriezies dzimtenē, Broks sāka strādāt par inspektoru Nikodema Rancāna vadītajā Aglonas ģimnāzijā, reizē uzņemdamies arī ģimnāzijas jaunās ēkas būvdarbu vadīšanu. Celtniecība notika pēc viņa projekta (tas glabājas arhīvā Rīgā) un tika pabeigta 1928. gadā. No 1929. gada līdz 1940. gadam Broks bija Aglonas zēnu un Jaunaglonas meiteņu ģimnāzijas direktors.

Vienlaikus viņš veica pedagoģisko darbu (mācījis loģiku un psiholoģiju), no 1928. gada līdz 1931. gadam vadīja Latvijas katoļu skolotāju žurnālu «Draugs», bet no 1931. gada līdz 1934. gadam — dailliteratūras žurnālu «Zidulis».

Broka vadībā uzcēlta ne tikai ģimnāziju ēka Aglonā un Jaunaglonā, bet arī uzbūvētas divas elektriskās spēkstacijas, ierīkota kūdras raktuve, kiedēlu ceļis, kokzāģētava, izveidota Aglonas dominikāņu klostera saimniecība, kas deva līdzekļus nabadzīgo skolēnu uzturēšanai ģimnāzijā.

1941. gadā sākās Lielais Tēvijas karš. Kad ienāca hitlērīši, arī Aglonā nodibinājās okupācijas režīms, kurš nesaudzīgi izrēķināja ar katru, kurš vācu okupantu kārtībai nepakļāvās. Tāds bija arī Aloizs Broks. Kāpēc notika izrēķināšanās, par kādu rīcību viņš gāja bojā? Ir vairākas versijas, kāpēc Broks apcietināts un fašistu nāves noietnē noslepkavots.

Pirmā. Pirms kara, buržuāziskās Latvijas laikā, Aglonas

ģimnāzijā bija darbojušies spēcīga komjauniešu pagrīdes organizācija. Par to it kā zinājis direktors Broks, taču klusējis. Ģimnāzijas vadībā esot izcēlies strīds, vai izsniegt atestātus pagrīdniekiem — komjauniešiem.

Broks teicis: «Mēs viņus mācījām, atestāti jāizsniedz». Par to, kas notiek ģimnāzijā, Broks, būdams direktors, nevienai buržuāziskās Latvijas varas iestādei neesot ziņojis. Par šādu Broka attieksmi un simpatizēšanu «sarkanajiem» nodevēji paziņojuši vācu fašistiskajiem okupantiem, kuriem radies iemesls viņa apcietināšanai.

Otra versija saistīta ar Broka palīdzību cilvēkiem, kurus vajāja un iznīcināja hitlērīšie iebrocēji.

No Dominika Jermoloviča atmiņām:

«Kad hitlērīši bija okupējuši Latviju, Aglonas ģimnāzijā tika novietoti visi Daugavpils psihiatriskās slimnīcas slimnieki. Okupanti viņus visus zvēriski nogalināja. Tomēr dažus mācītājam Brokam izdevās izglābt. Pēc tam viņš tos nodarbināja ģimnāzijā par apkalpotājiem un santehniķiem.»

No Antona Aglonieša atmiņām:

«Kad vācu okupanti atveda

no Daugavpils psihiatriskās slimnīcas slimniekus un ģimnāzijas pagalmā viņus apšāva, Aglonas dekāns A. Broks šādu ļaundarību nosodīja no ambonas (kanceles). Par to Aglonas policijas priekšnieks Eglājs (agrāk — Lemešonoks) Broku nosūdzēja gestapo.»

Vācu varas iestādēm droši vien bija zināms arī gadījums ar Leitānu Daukštes sievu. Tā bija ebrejiete, kura pieņēmusi katolītību. Viņu kopā ar citiem ebrejiem vācieši gatavojās nosūtīt, taču Brokam izdevies viņu no nāves izglābt. Broks aizstāvējis arī kādu citu ebrejieti — jaunu meiteni, taču viņu nav izdevies izpestīt no fašistu un šucmaņu naģiem.

Ir arī citas, mazāk nozīmīgas versijas (tās stāsta Aglonas iedzīvotāji), kāpēc Aloizs Broks apcietināts un nosūtīts uz nāves nometni. Uzskata arī, ka viņa nāves cēlonis bijušas intrīgas un nodevība, ka nodevēji bijuši policisti Zundāns, Radoniška, Kalēis, Eglons un citi.

No pirmā aresta Broks atgriezās mājās. Par otro apcietināšanu teoloģijas profesors H. Trops raksta:

«Kādā 1942. gada maija dienā no Daugavpils gestapo vieglajā automašīnā atkal ieradās divi hitlērīši virsnieki, un Brokam bija jābrauc līdzī. Viņš vēl neticēja, ka ir arestēts, domāja, ka noticis pārpratums, cerēja atgriezties un tādēļ man piekandināja saglabāt viņa mantijas. Kad atvadījāmies, nojautu, ka bēdējo reizi redzu viņu dzīvu.»

No Daugavpils A. Broku atveda uz Vāciju, kurš viņš gāja bojā koncentrācijas noietnē.

Latgales laudis dzīvo viņa piemiņa. Simtiem jauniešu, kuri 1925. — 1940. gadā mācījās Aglonas un Jaunaglonas ģimnāzijās, atceras Aloizu Broku kā darba mīlestības paraugu un atbrīnojamas enerģijas pilnu cilvēku, kurš daudz darījis savu līdzcilvēku labā. Sovasar dzimtajā pusē — Madonas rajona Silinieku kapsētā — Aloizam Brokam atklāts piemineklis.

Materiālu sagatavoja
V. ROMANOVSKIS

Franču māksla Rīgā

Rīdziniekiem ir reta iespēja plašāk iepazīties ar XVII — XX gadsimta franču mākslu. Latvijas PSR Valsts aizrobežu mākslas muzejā atvērta franču meistaru gleznu, skulptūru un grafiku izstāde. Tās eksponāti — Simona Vuē, Luī Gabriēla, Ežēna Izabē, Pjēra Gobēra un Pola Sezana gleznas, Anrī Matisa gra-

fikas un citu meistarū darbi — nemi no paša muzeja kolekcijas, kā arī no M. Curļona Kauņas mākslas muzeja fondiem.

Rīgas un Kauņas mākslas muzeju radošā sadarbība jau kļuvusi tradicionāla: tie apmainās ar ekspozīcijām un rīko kopīgas izstādes. Kauņas muzejā franču mākslas darbi savākti no

privātkolekcijām un iegādāti dažādos gados rīkotās izstādēs. Bet Rīgas Aizrobežu mākslas muzejs sāka veidot franču mākslas kolekciju deviņpadsmitā gadsimta beigās, kad saņēma dāvinājumus no atsevišķiem kolekcionāriem. Pēc Lielā Tēvijas kara tā fondi papildināti ar Koro, Friēza, Pinjona un citu pazīstamu meistarū darbiem.

I. PLOTKE,
LATINFORM korespondents

Apkarosim kartupeļu vēzi

Vēzis ir viena no bīstamākajām kartupeļu slimībām. Tā bojā visas auga veģetējošās sastāvdaļas (izņemot saknes) — bumbuļus, stublājus, lapas un pat ziedus. Inficētajās vietās vispirms parādās nelieli izaugumi, kuri vēlāk kļūst lielāki. Pēc formas tie atgādina ziedkāpostu galviņas vai piepes. Tie veidojas sūnu enerģiskas augšanas rezultātā. Sākumā izaugumiem ir zilona nokrāsa, pēc tam tie brūnē un pēdīgi nomelnē, mitrumā pārvēršoties par gļotainu, pūstošu masu. Izaugumiem, kuri veidojas uz auga virszemes daļām, ir zaļa nokrāsa. Pazemes

izaugumu attīstība uz lakstiem neatstāj nekādu iespaidu, tāpēc slimību var atklāt tikai kartupeļu novākšanas laikā.

Speciālista padoms

Galvenie pasākumi, cīņā ar kartupeļu vēzi ir pareizas augu sekas (arī sakņu dārzeņos un piemājas laucīņos), kā arī izturīgāku šķirņu kultivēšana. Piemāies dārzeņos ieteicams audzēt šādas kartupeļu šķirnes: 'Premiers', 'Diamants', 'Omega', 'Hitte', 'Prokura', 'Madara' un citas. Tās

ir izturīgākas pret vēža slimībām, arī kartupeļu nematode tās nebojā.

Apkarot kartupeļu vēzi ir katra agronoma, kolhoznieka un visu kartupeļu audzētāju pienākums. Ja atklājat, ka kartupeļu bumbuļi saslīmuši ar vēzi, nekavējoties ziņojiet Daugavpils augu karantīnas starpraņonu punktam. Adrese: Daugavpils, Saurajā ielā 18, tālrunis 40355.

K. GAILĪTE,
Daugavpils augu karantīnas starpraņonu punkta agronome

Redaktors P. PIZELIS

TV VIĻŅA

20. septembris. 18.00 Zinas. 18.15 Lietuvas kinostudijas dokumentālā filma «Kernave». 18.35 Tikšanās ar Lietuvas PSR Valsts prēmijas laureātu režisoru I. Vaitkusu. 20.00 — «Panorāma». Dienas ziņas (krievu val.). 20.35 — «Labu nakti, mazuli!» 21.00 — «Laiks». 21.40 — «Pārkaršanas starmetis». 21.50 — Lietuvas televīzijas dokumentālā filma. 22.10 — Mākslas filmas «Džeina Eira» 1. sērija. 23.05 — Zinas.

21. septembris. 8.00 — «Labrīt!» 8.20 — No muzikālās filmotēkas. 8.40 — Multiplikācijas filma. 9.00 — Kolektīvs risinājuma meklējumos. 18.00 — Zinas. 18.10 — Latīņamerikas ritmi. Dzied Sauju valsts koris «Polifonija». 18.35 — Lietuvas televīzijas dokumentālā filma «Justas Paleckis». 18.55 — J. Naujalis. 19.30 — Muzikāla filma. 20.00

«Panorāma». Dienas ziņas (krievu val.). 20.35 — «Labu nakti, mazuli!» 21.00 — «Laiks». 21.40 — «Pārkaršanas starmetis». 21.50 — Mākslas filmas «Džeina Eira» 2. sērija. 22.45 — Zinas.

22. septembris. 8.00 «Labrīt!» 8.20 — Izaugņu skolu audzēkņu koncerts. 9.00 — Multiplikācijas filma. 9.20 — Dokumentālā filma «Tauriņa lidojums». 9.40 — TV skolēniem. No kultūras vēstures. 10.10 — Mākslas filmas «Dokuments «R»» 1. sērija. 11.25 — Mākslinieki smaida... 18.00 — Zinas. 18.15 — Inženieris un ražošanas. 18.55 — Lietuvas kinostudijas dokumentālā filma. 19.05 — Miniportrets. 19.15 — Literārā galerija. F. Garsija-Lorka. 19.55 — Reklāma. 20.00 — «Panorāma». Dienas ziņas (krievu val.). 20.35 — «Labu nakti, mazuli!» 21.00 — «Laiks». 21.40 — «Pārkaršanas starmetis». 21.50 — Zinātniski publicistisks raidījums «Spogulis». 23.00 — Zinas.

Sludinājumi

PREIĻU RAJONA SADZĪVES PAKALPOJUMU KOMBINĀTS

organizē uzņemšanu vispārējās fiziskās sagatavošanas maksas grupās 1988. — 1989. gadam.

Nodarbības notiks Preiļu sadzīves pakalpojumu nama trenāžieru zālē. Maksa par nodarbībām — 5 rubļi mēnesī. Nodarbību sākums — 3. oktobrī.

Tiem, kuri vēlas nodarboties vispārējās fiziskās sagatavošanas grupā, ir jāraksta iesniegums un tam jāpievieno medicīniskā izziņa.

Informācija pa tālruni 21342 vai 21549.

DAUGAVPILS STARPRAJONU KURINĀMĀ BĀZE

ziņo, ka Preiļos, kurināmā noliktavā ir pārdošanā malka un kūdras briķetes. Visiem, kuri vēlas iegādāties kurināmo, jāpiesakās pa tālruni 22433. Pirmie kurināmo saņem tie, kuri ieradīsies pēc tā ar savu transportlīdzekli. Lūdzam lauku iedzīvotājus savlaicīgi atbrīvot malka stīpojamas saites un nodot tās ciemu padomēs (sav. dzīvesvietā).

Administrācija

LIVĀNU PILSĒTAS KULTŪRAS NAMS,

uzsākot jaunu darba sezonu, aicina jaunus dalībniekus šādos mākslinieciskās pašdarbības kolektīvos, pulciņos un maksas kursos:

TDA «Silava»,
jauktajā korī,
sieviešu vokālajā ansambli,
vokāli instrumentālajā ansambli,
diskotēkā,
dramatiskajā kolektīvā,
daillāsītāju pulciņā,
pūtēju orķestrī,
bērnu lauku kapelā,
bērnu vokālajā ansambli,
bērnu dramatiskajā pulciņā,
bērnu deju pulciņā,
akrobātikas pulciņā.

Maksas kursos:

klūdziņu pišanas kursoš,
šušanas kursoš (latviešu grupā),
šušanas kursoš (krievu valodas grupā),
latviešu valodas kursoš.

Plauka dzīve ar domām un jūtām
Darbos, kuros sirdij bij degt.
Nāca negaidīts brīdis
visgrūtākais —
Smilšu palagiem jaunību segt.
(I. Lasmanis)
Dalām bēdu smagumu un izsakām līdzjūtību Irmāi Filipovai, VIRU pavadot pēdējā gaitā.
Dzeržinska kolhoza partijas organizācija

Koks nezina, kad vētrā tas lūzīs,
Ne cilvēka sirds, kad pukstēt stās...

(O. Rikmanis)
Izsakām dziļu līdzjūtību piedēriņajiem, STANISLAVU DAUKSTI smiltājā izvadot.
Aglonas internātskolas kolektīvs

Skumju brīdī esam kopā ar Natāliju Iesalnieci, izvadot MĀTI kapu kalniņā.
Kolhoza «Rīts» kolektīvs

AIZKALNES SAKARU NODAĻAI steidzami vajadzīgs pastnieks.

Zvanīt pa tālruni 54622 vai pieteikties personīgi pie sakaru nodaļas vadītājas.

LUDZAM vēlreiz piezvanīt par pazudošo zirgu. Tālrunis: 15343.

Pār tavu dzīvi mūža vakars klāties,
Miērs auklēs rokas, darbā gurušās.
(P. Priede)

Izsakām dziļu līdzjūtību Elzai Lapiņai, izvadot MĀTI smiltājā. 2. ceha kolektīvs

Izsakām dziļu līdzjūtību Irmāi Filipovai sakarā ar VIRA traģisko nāvi.
Saunas ciema izpildkomiteja

«LEŅINA KAROGS»

Laikraksts iznāk otrdienās, ceturtdienās un sestdienās latviešu un krievu valodā

«Ленина Карогс» («Ленинское знамя»). Газета Прейльскогo районногo комитета Коммунистической партии Латвии и районногo Совета народных депутатов на латышском языке, г. Прейли, Латв. ССР. Издательство «Звайгзне», г. Рига, ул. Горького, 105.

REDAKCIJAS ADRESE: 228250, Preiļos, Komjaunatnes ielā 1.
TĀLRUŅI: redaktors — 22059, redaktora vietnieki — 21996, atbildīgais sekretārs — 22154, agrorūpnieciskā kompleksa, jaunatnes dzīves un sporta nodaļas — 21759, rūpniecības, celtniecības un kultūras nodaļas — 21985, grāmatvedība, uzziņas par sludinājumiem — 22305.

Laikraksts iespiests Latvijas PSR Valsts izdevniecību, poligrāfijas un grāmatu tirdzniecības lietu komitejas Daugavpils tipogrāfijā 228400, Daugavpils, Valkas ielā 1, 1. nos. Iespiedloksne, Ofsetiespiedums.
Metiens 14073 eks. (latv. val.) 10001 eks. (krievu val., 4072 eks.).
Indekss 68169.
Pas. 1344.